

Andrzej Krzyszowski, Wiktor Kudra

Otorowo, st. 66 (GAZ 128), gm.
Szamotuły, woj. poznańskie, AZP
49-23/113

Informator Archeologiczny : badania 30, 180-181

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

<p>ODRY, st. 1, gm. Czersk, woj. bydgoskie, AZP 21-38/1</p>	<ul style="list-style-type: none"> - cmentarzysko płaskie i kurhanowe z kregami kamiennymi kultury wielbarskiej (okres wpływów rzymskich, faza B₂/C₁-C_{1a}) <p>Badania wykopaliskowe przeprowadzone przez dr. Tadeusza Grabarczyka (Instytut Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego). Finansowane przez Uniwersytet Łódzki. Dwudziesty siódmy sezon badań. Przebadano powierzchnię 187 m² w północno-wschodniej części cmentarzyska.</p> <p>Na wschód od kurhanu nr 24 odkryto skupisko siedmiu pochówków szkieletowych (nr 561-567). We wszystkich w obrębie jam wystąpiły duże eratyki ułożone na powierzchni, przede wszystkim w okolicy głów, a także duża ilość gładów, którymi były wypełnione jamy grobowe. Wyposażenie dość jednoznacznie wskazuje na użytkowanie tej części nekropoli w stadium B₂/C₁-C_{1a} – znaleziono brązowe zapinki kuszowate (A VII 193) w grobach 562 i 563, brązową zapinkę (A V 126) w grobie 566 oraz parę brązowych bransolet (odmiana III B wg T. Wójcika) w grobie 567. Nie udało się uchwycić północnej i północno-wschodniej granicy zasięgu grobów.</p> <p>Materiały przechowywane są w Instytucie Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego, dokumentacja tamże oraz w PSOZ w Bydgoszczy. Badania będą kontynuowane.</p>
<p>Olsza, st. 9, gm. Mogilno, woj. bydgoskie</p>	<p>patrz: neolit</p>
<p>Opalenie, st. 3, gm. Gniew, woj. gdańskie</p>	<p>patrz: wczesne średniowiecze</p>
<p>OPALENIE, st. 8, gm. Gniew, woj. gdańskie, AZP 24-45/-</p>	<ul style="list-style-type: none"> - osada otwarta kultury wielbarskiej (okres wpływów rzymskich) <p>Nadzór archeologiczny, przeprowadzony dnia 12 września przez mgr M. Tuszyńską. W wykopie na instalację wodną odnotowano obecność warstwy kulturowej i kilku obiektów.</p> <p>Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku. Badania nie będą kontynuowane.</p>
<p>OSIEK, st. 1, gm. Wyrzysk, woj. pilskie, AZP 37-31/79</p>	<ul style="list-style-type: none"> - cmentarzysko ciałopalne z okresu wpływów rzymskich (fazy B₂-C₂) <p>Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr Magdalenę Suchorską-Rolę i Jarosława Rolę (Muzeum Okręgowe w Pile). Finansowane przez Muzeum Okręgowe w Pile. Szósty sezon badań. Stanowisko zlokalizowane jest na terenie Muzeum Kultury Ludowej w Osieku nad Notecią. W latach 1972-1977 było badane ratowniczo przez mgr. Wojciecha Kuczkowskiego. W sezonie 1996 badania przeprowadzono na terenie budowy kolejnego obiektu muzealnego, na powierzchni około 60 m².</p> <p>Zarejestrowano 24 obiekty – groby ciałopalne jamowe z resztkami stosu, w jednym przypadku na dnie grobu odsłonięto grób kamienny. W 20 obiektach znaleziono kości, przeważnie niewiele i rozdrobnione. Na wyposażenie złożyły się nieliczne fragmenty ceramiki, wyroby z brązu (2 zapinki, 2 klamry do pasa, szpila-igła oraz fragmenty nieokreślonych przedmiotów), paciorek szklany oraz fragmenty grzebieni kościanych zdobionych motywem współśrodkowych kółek. Duża część zabytków nosiła ślady przepalenia.</p> <p>Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Okręgowym w Pile. Badania będą kontynuowane na terenie zagrożonym zniszczeniem.</p>
<p>OTOROWO, st. 66 (GAZ 128), gm. Szamotuły, woj. poznańskie, AZP 49-23/113</p>	<ul style="list-style-type: none"> - osada kultury pucharów lejkowatych (neolit) - osada z okresu przedrzymskiego - cmentarzysko kultury wielbarskiej (okres wpływów rzymskich) - osada wczesnośredniowieczna <p>Ratownicze badania wykopaliskowe na trasie gazociągu tranzytowego Rosja-Niemcy, przeprowadzone przez mgr. Andrzeja Krzyszowskiego (Ośrodek Naukowo-Konserwatorski PKZ sp. z o.o. w Poznaniu) przy współpracy Wiktora Kudry. Finansowane przez EuRoPol Gaz SA. Drugi sezon badań. W zachodniej części stanowiska, w ramach wykopu oznaczonego nr II o wymiarach 13 x 255 m, przebadano powierzchnię 3315 m².</p> <p>Odkryto 28 obiektów. Pojedyncza jama, z której pozyskano 111 fragmentów ceramiki i 5 bryłek polepy, była pozostałością osady ludności kultury pucharów lejkowatych. Osadę z okre-</p>

su przedrzymskiego reprezentowała jedna jama zasobowa oraz dziesięć jam o bliżej nieokreślonej funkcji – wydobyto z nich 120 fragmentów ceramicznych. Na cmentarzysko ludności kultury wielbarskiej złożyło się 7 obiektów grobowych ciałałpalnych, najprawdopodobniej bezpopielnicowych z resztkami stosu, z których pozyskano materiał kostny ludzki oraz 275 fragmentów ceramiki. Pozostałych 9 obiektów, o charakterze gospodarczym, w których znaleziono 5 fragmentów ceramiki, należało do osady z okresu wczesnego średniowiecza.

Materiały i dokumentacja przechowywane są czasowo w Ośrodku Naukowo-Konserwatorskim PKZ sp. z o.o. w Poznaniu.

Badania zakończono do czasu budowy drugiej nitki gazociągu.

OŻARÓW MAZOWIECKI,

st. II, gm. *loco*,
woj. warszawskie,
AZP 57-64/11

- ślady osadnictwa mezolitycznego
- ślady osadnictwa z epoki brązu
- osada z młodszego okresu wpływów rzymskich
- osada wczesnośredniowieczna
- ślady osadnictwa nowożytnego

Przedinwestycyjne badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 22 października do 9 listopada przez dr. Wojciecha Borkowskiego, z udziałem mgr. Witolda Migala i mgr. Sławomira Sałacińskiego. W rejonie ulicy Prostej i Buczka (d. Pułaskiego) zaplanowana została budowa kanalizacji. Na ul. Buczka do skrzyżowania z Proszą wytyczono 11 sondażów (numeracja 1-11 z kierunku północ-południe) o wymiarach 3 x 2 m. Na południe od skrzyżowania założono 4 wykopy (numeracja 1-4 z kierunku południe-północ) o wymiarach: 1 – 2 x 20 m, 2 – 2 x 20 m, 3 – 2 x 17 m, 4 – 24 x 2 m. Dwa wykopy: nr 5 (2 x 16 m) i nr 6 (2 x 50 m) zlokalizowano na ul. Prostej. Ponadto zadokumentowano wkop fundamentowy pod budynek mieszkalny o wymiarach 20 x 20 m i przeprowadzono na terenie tej inwestycji badania sondażowe, zakładając wykopy wychodzące poza obręb fundamentów. Łącznie przebadano 360 + 400m².

Ze względu na to, że pierwsza warstwa na terenie budowy kanalizacji to współczesna, zbita, żuźlowa droga, we wszystkich sondażach i wykopach została ona zdjęta mechanicznie. Miąższość wynosiła w różnych miejscach 20, 25, 30 cm. Dalsza, „ręczna” eksploracja ujawniła bardzo zbieżny układ warstw we wszystkich jednostkach badawczych: od 15 do 30 cm brunatna (o różnych odcieniach), spoista, słabo spiaszczona glina z szarawymi smugami (warstwa kulturowa?), w której wystąpiła przewaga zabytków, następnie 20-30-40 cm jaśniejszej gliny, poniżej żółte ropy bez zabytków – warstwa calcowa. W wykopie nr 1 odkryto i wyeksplorowano cztery obiekty, w wykopie nr 6 – trzy. W pozostałych jednostkach badawczych obiektów było brak, a materiały archeologiczne znajdowano w brunatnej glinie. W sondażach odkryto tylko 59 zabytków, w tym 51 fragmentów ceramiki, 3 fragmenty polepy, 3 grudki żuźła, fragment krzemienno-wióra (o pokroju mezolitycznym?) i fragment żelaznego nitu. W wykopach znaleziono 1670 zabytków. W zdecydowanej przewadze były to fragmenty ceramiki, poza tym wystąpiły fragmenty kości zwierzęcych, grudki polepy (w tym konstrukcyjnej), grudki żuźła, szlaki, kamienie, fragmenty żelaznych przedmiotów współczesnych, zabytki krzemienne. Łącznie w wykopach i sondażach odkryto 1729 zabytków.

Na terenie budowy domu mieszkalnego w trakcie oczyszczania profili nie natrafiono na ślady warstwy kulturowej. Nieliczne zabytki pozyskano w trakcie preparowania profilu północnego i wschodniego. Pochodziły one z warstwy humusowej. Podczas eksploracji wykopów sondażowych nie natrafiono na materiał zabytkowy. Nie oznacza to, że cała powierzchnia działki znajduje się poza obszarem stanowiska. Zniszczenia w trakcie wykopywania dołu fundamentowego były jednak znaczne – praktycznie nie natrafiono na warstwę podglebia, usuniętą za pomocą koparki. Jedynie w partii północnej wykopu, w sąsiedztwie profilu północnego wkopu fundamentowego, odkryto resztki obiektu, który miał około 1 m średnicy na poziomie 80 cm od powierzchni pierwotnej terenu. Został on zniszczony w trakcie wykopywania ziemi, co spowodowało konieczność zejścia głębiej w celu zadokumentowania jego planu. Obiekt był wyraźnie kolisty w przekroju, o stosunkowo pionowych i czytelnych ścianach i koncentrycznym wypełnisku. W pobliżu dna wystąpiła wyraźna warstwa spalenizny i węgla oraz kawałki żuźła i szlaki. Podścielony był warstwą przepalonej i przeprażonej gliny. Z uwagi na obecność polepy, szlaki i żuźła, można domniemywać, że obiekt był pozostałością dymarki, z której mechanicznie usunięto kłoc żuźłowy. W górnych warstwach obiektu oraz